

17. PIELIKUMS

**Saraksts ar publiski pieejamiem interneta
resursiem, pētījumiem un materiāliem par
sociālo darbu kopienā**

METODISKAIS MATERIĀLS SOCIĀLAJAM DARBAM
kopienā

2023. gads

17. pielikums. Saraksts ar publiski pieejamiem interneta resursiem, pētījumiem un materiāliem par sociālo darbu kopienā

1. Metodikas 1. nodaļa “Sociālā darba kopienā aktualitāte Latvijā”

- McPheat, G., Stewart, A., Macintyre, G., Paul, S. *Review of Social Work Education: Area of Inquiry 3 “To what extent should social work education have a stronger focus on community development and engagement?”* – Scottish Social Services Council. November, 2016.
 - Pētījumā raksturota kopienas attīstības definīcija, kopienas līdzdalība un attīstība sociālā darba izglītībā, attiecības starp kopienas attīstību un sociālā darba praksi, sociālā darba studentu pieredzi kopienas darbā u.c.
 - Pētījums pieejams: https://www.sssc.uk.com/_entity/annotation/9ef49df0-2d8a-87b6-8d15-cd005b36de73
- Gutierrez, L. M., Gant, L. M. *Community Practice in Social Work: Reflections on Its First Century and Directions for the Future*. – University of Michigan, USA: December, 2018.
 - Rakstā uzmanība pievērsta kopienas prakses attīstībai sociālajā darbā laikā no 1917. līdz 2017. gadam, identificētas galvenās tendences kopienas darba metožu izmantošanā, prognozēti kopienas darba attīstības virzieni nākotnē.
 - Raksts pieejams: https://www.researchgate.net/publication/329976542_Community_Practice_in_Social_Work_Reflections_on_Its_First_Century_and_Directions_for_the_Future

2. Metodikas 2. nodaļa “Sociālais darbs kopienā: kas tas ir?”

- *A history of community social work*. – The Institute for Research and Innovation in Social Services (Iriss), Scotland, 2018.
 - Informācija sastāv no: 1) Turbett, C. raksta “Kopienas sociālais darbs Skotijā” (angļu val. – “*Community social work in Scotland*”), kurā minētas kopienas un sociālā darba kopienā definīcijas, kopienas darba rašanās pirmsākumi 20. gs. Skotijā, raksturots sociālais darbs kopienā mūsdienās; un 2) septiņiem labās prakses piemēriem Skotijā par to, kas ir sociālais darbs kopienā, kā strādā kopienu partnerības, kā tās ietekmē cilvēku dzīves kvalitātes uzlabošanu.
 - Informācija pieejama: <https://www.iriss.org.uk/news/news/2018/09/26/history-community-social-work>
- Dr. Vaijeyanta Anand. Presentation “*Module: Principles of Community practice*”. – Post Graduate Studies. National Mission on Education, Ministry of Education, Government of India.
 - Prezentācijā analizēti sociālā darba kopienā prakses koncepti un principi.
 - Prezentācija pieejama: <https://www.youtube.com/watch?v=8-MZdJD1zt0>
- Mini Pradeep, K. P., Dr. K. Sathyamurthi PhD. ‘*Community*’ in ‘*Community Social Work*’. IOSR Journal Of Humanities And Social Science (IOSR-JHSS). Volume 22, Issue 9, Ver. 1 (September, 2017).
 - Rakstā identificēti kopienas koncepti un definīcijas, raksturotas kopienas darba teorijas, iezīmētas sociālā darba un sociālā darba kopienā robežas.
 - Raksts pieejams: https://www.researchgate.net/publication/319662330_The_'Community'_in_'Community_Social_Work'
- Buechel, J. *Kopienas darbs Latvijā pēdējos 20 gados un tā stratēģiskā attīstība – profesionālās un personīgās pārdomas*. – LR Labklājības ministrija 10.09.2021. Konference “Cilvēks. Ģimene. Kopiena”.

- Prezentācijā lektors runā par sociālā darba kopienā pamatiem kopienas darbā, par kopienas darba vēsturisko izcelsmi, kopienas definīcijām, sociālā darba kopienā nozīmi sabiedrībā, uzdevumiem, instrumentiem.
- Prezentācija pieejama: <https://www.youtube.com/watch?v=zhJyaVrOMm4&list=PLl4idIxUxBoEz02nv0DvbZ3cz1usThnIb&index=11>
- *Life Story: Jane Addams, 1860–1935.* – The New-York Historical Society, Center for Women's History.
 - Raksts piedāvā iepazīties ar kopienas darba pirmsākuma – apmetņu kustības – dibinātājas, miera aktīvistes, feministes un Nobela Prēmijas laureātes Džeinas Adamsas dzīvi un darbu sociālo reformu jomā 19. gs. beigās, Čikāgā, ASV. Rakstā iekļauts arī izglītojošs video materiāls.
 - Raksts pieejams: <https://wams.nyhistory.org/modernizing-america/fighting-for-social-reform/jane-addams/#resource>
 - Papildu video materiāli, kas pieejami internetā par Džeinu Adamsu un apmetņu kustību: <https://www.youtube.com/watch?v=fNMt8dVuy0U>; <https://www.youtube.com/watch?v=Tw4GZeABlNI>; <https://www.youtube.com/watch?v=EfyC8Ybhzo>
- Smart, J. *What is community development?* – Australian Government, Australian Institute of Family Studies, 2017.
 - Rakstā piedāvāta kopienas attīstības definīcija, raksturoti galvenie kopienas attīstības sagaidāmie rezultāti, analizēta atšķirība starp kopienas attīstības darbu un kopienā balstīto darbu, iezīmēti kopienas attīstības izmantošanas pamatprincipi un kopienas attīstības darba praktiķa uzdevumi.
 - Raksts pieejams: <https://aifs.gov.au/resources/resource-sheets/what-community-development>
- Tan, A. *Community development theory and practice: bridging the divide between 'micro' and 'macro' levels of social work.* – North American Association of Christians in Social Work, 2009.
 - Publikācijā raksturota sociālā darba mikro un makro prakses līmeņa iedalījuma vēsture un skatījums par šo iedalījumu aktualitāti, sniegts kopienas attīstības teorijas apraksts, kā arī raksturotas kopienas attīstības sociālā darba nākotnes perspektīvas.
 - Publikācija pieejama: <https://www.nacsw.org/Publications/Proceedings2009/TanACommunity.pdf>
- Putnam, R. *Social Capital: Measurement and Consequences.* – Kennedy School of Government, Harvard University, 2000.
 - Rakstā autors diskutē par sociālā kapitāla definīcijām, raksturo sociālā kapitāla novērtēšanas principus, kā arī pievēršas sociālā kapitāla sagaidāmajiem rezultātiem.
 - Raksts pieejams: <https://www.oecd.org/innovation/research/1825848.pdf>
- Paula, L. *Kopienų rīcībspēja lauku attīstībā Latvijā.* – Promocijas darbs, 2016. Darba zinātniskā vadītāja profesore, Dr. sc. soc. Aija Zobena.
 - Promocijas darbā analizētas kopienas kā vietējās attīstības aģenti laukos, kopienas rīcībspēja lauku attīstības kontekstā, lauku kopienų rīcībspēja, tās teorētiskie un metodoloģiskie aspekti.
 - Darbs pieejams: https://www.szf.lu.lv/fileadmin/user_upload/szf_faili/Petnieciba/promocijas_darbi/Promocijas_darbs_Liga_Paula_2016_gala.pdf
- Ose, L. *Es esmu, jo mēs esam. Ubuntu un sociālais darbs.* Periodiskais izdevums "Sociālais darbs Latvijā", 2021. gada 2. numurs. – Latvijas Republikas Labklājības ministrija, Rīga: 2021.
 - Rakstā skaidrots, ko nozīmē ubuntu, atspoguļota ubuntu filozofija sociālā darba praksē, minēti kopienas dzīves problēmu risināšanas modeļi Tanzānijā, sociālā darba specifika Dienvidāfrikā.
 - Raksts pieejams: <https://www.socialwork.lv/wp-content/uploads/2021/10/socialais-darbs-latvija-2.2021.pdf>

- Šķirkļis: kopienu izpēte. Nacionālā enciklopēdija, 2023.
 - Enciklopēdijā piedāvāts termina skaidrojums, termina praktiskā un teorētiskā nozīme, tam pamatā esošās teorijas un metodes, attīstības perspektīvas.
 - Šķirkļis pieejams: <https://enciklopedija.lv/skirklis/5414>
- Dr. Amy Murphy-Nugen. *Community Practice from a Generalist Perspective*. – Department of Social Work Western Carolina University, 2010.
 - Prezentācijā atspoguļotas kopienas definīcijas, kopienas pozitīvie rezultāti, kopienas kompetences, konceptuālie kopienas pamati, sociālā darba loma kopienas darbā.
 - Prezentācija pieejama: <https://www.cswe.org/getattachment/56f76322-3c8b-4ccf-a2db-1c4c1d5996b0/Conceptualization-of-Communi>

3. Metodikas 4. nodaļa “Sociālā darba kopienā modelis, procesi, metodes”

- *Understanding Social Marketing: Encouraging Adoption and Use of Valued Products and Practices*. – Community Tool Box, University of Kansas Center for Community Health and Development, USA, 1994–2023.
 - Publikācijā sniegta informācija, kas ir sociālais mārketings, kas var veikt sociālo mārketingu, kāpēc tas ir svarīgi; raksturoti galvenie sociālā mārketinga principi un fāzes.
 - Kopienas instrumentu kaste (angļu val. – The Community Tool Box) ir internetā pieejams bezmaksas resursu krājums kopienas darbiniekiem un sociālo pārmaiņu veicējiem. Mājas lapas adrese: <https://ctb.ku.edu/en>
 - Publikācija pieejama: <https://ctb.ku.edu/en/sustain/social-marketing/overview/main>
- Community Development National Occupational Standards, National Occupational Standards, United Kingdom: 2015.
 - Standarti ietver informāciju par kopienas attīstības standartu būtību, atspoguļo kopienas attīstības praktiķa darbības mērķus, pamatprincipus, darbības novērtēšanas kritērijus, sagaidāmās zināšanas, prakses pamatā esošās vērtības; raksturo darba jomas.
 - Standarti pieejami: <https://cldstandardscouncil.org.uk/wp-content/uploads/CDNOStandards2015.pdf>
- *Kopienas fondi – tilts starp ziedotājiem un sabiedrības vajadzībām*. – Latvijas Vēstnesis, 2009.
 - Rakstā skaidrots, kas ir kopienu fondi, raksturota kopienas fondu attīstība Latvijā, minēti kopienu fondu sasniegumu piemēri Latvijā.
 - Raksts pieejams: <https://lvportals.lv/norises/197008-kopienas-fondi-tilts-starp-ziedotajiem-un-sabiedrības-vajadzībām-2009>
- *Latvijas ilgtspējīga attīstība: analīze par nevalstisko organizāciju iespējām līdzdarboties*. – Latvijas platforma attīstības sadarbībai, 2018.
 - Ziņojumā raksturota pilsoniskās sabiedrības nozīme attīstībā, Latvijas mērķi, prioritātes un to ieviešana, ilgtspējīgas attīstības pieejas, institucionālais mehānisms, kā arī iekļauti ilgtspējīgas attīstības pieredzes stāsti Latvijā.
 - Ziņojums pieejams: <https://ilgtspējigaattistiba.saeima.lv/attachments/article/863/NVOzinojums-LV.pdf>
- Damberga, A. (Red.) *Apkaimes attīstības rokasgrāmata*. – Valmieras novada fonds, 2007.
 - Rokasgrāmatā raksturotas apkaimes iniciatīvas un to veidošanās, kopienu filantropija, lauku partnerības, kā arī iekļauta informācija par papildu pieejamiem resursiem internetā un speciālistu kontaktinformācija.
 - Rokasgrāmata pieejama: <https://www.laukutikls.lv/apkaimes-attistibas-rokasgramata>

- Ādlers, Ā. *Lauku kopienu attīstības perspektīvas: viedoklis*. – Latvijas Lauku forums, 2016.
 - Raksturota lauku kopienu attīstības dimensija Latvijā no 2005. līdz 2015. gadam, nozīmīgākajām aktivitātēm lauku kopienu kapacitātes stiprināšanai, kopienu attīstības atbalsta sistēma, kas veicina vietējās ekonomikas un sociālo attīstību Latvijas laukos, stiprās un vājās puses, kā arī atspoguļotas pieejas, kas veicina no ārēja finansējuma neatkarīgu lauku kopienu iniciatīvu īstenošanu.
 - Raksts pieejams: <https://laukuforums.lv/lv/archives/3076>
- Greer Hamilton. *A Day in the Life of Community Social Worker*. – School of Social Work, University at Buffalo, The State University of New York, 2018.
 - Video iekļauts praktizējošas kopienas sociālās darbinieces pieredzes stāsts par to, kā viņa ir kļuvusi par kopienas sociālo darbinieku, kāda ir viņas darba ikdiena, par galvenajiem pienākumiem, sadarbības partneriem, darba misiju un rezultātiem.
 - Video pieejams: https://www.youtube.com/watch?v=P3_Wnj-bdGo
- *Vajadzību un resursu kartēšana: Rokasgrāmata sociālās vides izpētei, pakalpojumu attīstībai, ģimeņu ar bērniem atbalstam*. – Latvijas Bērnu labklājības tīkls, 2021.
 - Rokasgrāmatā sniegts vajadzību un resursu kartēšanas instrumenta skaidrojums; kartēšanas sākotnējo procesu, tai skaitā vienošanās, komandas izveide, apraksts; kartēšanas procesu apraksts; plānošanas procesu apraksts.
 - Rokasgrāmata pieejama: <https://www.bernulabklajiba.lv/wp-content/uploads/2022/01/Rokasgramata-LV-valoda.pdf>
- Madelon Eelderink. *Observation as a Participatory Action Research method*. – SevensSenses Foundation, Netherlands, 2019.
 - Prezentācijā raksturota novērošanas metodes būtība, veidi un formas, biežāk pieļautās kļūdas novērošanas metodes izmantošanā.
 - Prezentācija pieejama: <https://www.youtube.com/watch?v=vS-BFK6sWjQ>
- Becky Corbett, Elizabeth J. Clark. *Social Work Leadership – What Is a Leader? Are You One? Can You Become One?* – The New Social Worker, 2018.
 - Rakstā atspoguļotas līderības tradīcijas sociālajā darbā, raksturotas līderības prasmes, kompetences.
 - Raksts pieejams: <https://www.socialworker.com/feature-articles/practice/social-work-leadership-what-is-a-leader-are-you-one-can-you-become-one/>
- Jason Sawyer, Shane R. Brady. *A Framework for Analyzing, Developing, and Applying Community Practice Interventions*. – ResearchGate, 2020.
 - Pētījumā analizēta kopienas prakses zināšanu bāze, koncepti, kopienas prakses multiparadigmas orientācija, kopienas prakses formas un pamatprincipi.
 - Pētījums pieejams: https://www.researchgate.net/publication/341274018_A_Framework_for_Analyzing_Developing_and_Applying_Community_Practice_Interventions

4. Metodikas 2.5. nodaļa “Ārvalstu pieejas un prakses sociālajā darbā kopienās”

- Geilfus Frans. *80 Tools for Participatory Development: Appraisal, Planning, Follow-up and Evaluation*. – Inter-American Institute for Cooperation on Agriculture, 2008.
 - Rokasgrāmatā atspoguļotas lauku kopienu attīstības problēmas un iespējamie risinājumi, instrumenti un metodes, darbības principi, kā arī ieteikumi kopienas attīstības plānošanai un rezultātu novērtēšanai profesionāļiem un visām iesaistītajām pusēm, kas vēlas uzlabot un sistematizēt kopienas līdzdalību ar projektu un dažādu iniciatīvu palīdzību.
 - Rokasgrāmata pieejama: <https://decid.co.uk/es/resource/80-tools-for-participatory-development-appraisal-planning-follow-up-and-evaluation/>

- Kogler, R. Zonen, Inseln, Lebenswelten, Sozialräume. *Konzepte zur Rauman eignung im Alltag von Kindern*. 2015.
 - Publikācijā ietverts sociālās telpas koncepta raksturojums, modeļi darbā ar bērniem.
 - Publikācija pieejama: https://www.researchgate.net/publication/300766111_Zonen_Inseln_Lebenswelten_Sozialraume_Konzepte_zur_Rauman eignung_im_Alltag_von_Kindern/link/5ecb7742458515626cc9f320/download
- Community Development: The Reflective Community Development Practitioner. National Occupational Standards. – United Kingdom, 2015.
 - Standartos iekļauta informācija par kopienas attīstības praktiķim nepieciešamajām prasmēm, vērtībām, efektīva kopienas attīstības darba principiem un darba novērtēšanas kritērijiem Apvienotajā Karalistē.
 - Standarti pieejami: <https://cldstandardscouncil.org.uk/wp-content/uploads/CDNOStandards2015.pdf>
- Roivainen, I. *Local communities as a field of community social work: Nordic community work from the perspective of Finnish community-based social work*. – Nordisk sosialt arbeid. Vol. 24, Iss. 3: 2004.
 - Rakstā analizēts ziemeļvalstu kopienas darbs, raksturotas kopienas darba formas, kopienas darbs apskatīts kā labklājības politikas stratēģija, kā arī identificētas kopienu sadarbības partnerības.
 - Raksts pieejams: <https://www.idunn.no/doi/10.18261/ISSN1504-3037-2004-03-02>
- M. L. Weyers. *The Theory and Practice of Social Work: A Southern African Perspective*. 2nd Ed. KEURKOPIE, Potchefstroom (South Africa), 2001.
 - Grāmatā raksturota kopienas darba teorija, definīcijas, kopienas darba komponenti, raksturots kopienas darba process, kopienas prakses modeļi Dienvidāfrikā.
 - Grāmata pieejama: https://www.researchgate.net/publication/301626158_The_Theory_and_Practice_of_Community_Work_A_Southern_African_Perspective_2nd_Ed_Chapter_1_Community_work_An_overview
 - Pieejama arī grāmatas autora prezentācija “Sociālais aktīvisms – lomas, tehnikas, prakse (Dienvidāfrikas perspektīva)”: https://www.youtube.com/watch?v=-aWHyWncwNo&list=PLB5u4JKdi5YO-usgx_--ooUufkD5sJJGz&index=7
- *Ethics and standarts for community workers*. – Australian Community Workers Association, 2021–2023.
 - Rakstā atspoguļots Austrālijas kopienas darbinieku ētikas kodekss, Austrālijas kopienas darba prakses vadlīnijas un instrumenti, rokasgrāmata u.c.
 - Raksts pieejams: <https://www.acwa.org.au/workers/ethics-and-standards/>
- *Becoming a Community Social Worker*. – Fordham University, Graduate School of Social Service, 2022.
 - Rakstā sniegta informācija par kopienas sociālā darbinieka specializāciju, profesionālās darbības lauku, uzdevumiem, atalgojumu ASV.
 - Raksts pieejams: <https://onlinemsw.fordham.edu/blog/community-social-workers/>
- *Social Work Practice in Community Development*. – Canadian Association of Social Workers, 2022.
 - Raksts piedāvā informāciju par Kanādas kopienas sociālo darbinieku profesionālo specializāciju, lomu, pienākumiem un nepieciešamo kvalifikāciju.
 - Raksts pieejams: <https://www.casw-acts.ca/en/social-work-practice-community-development>